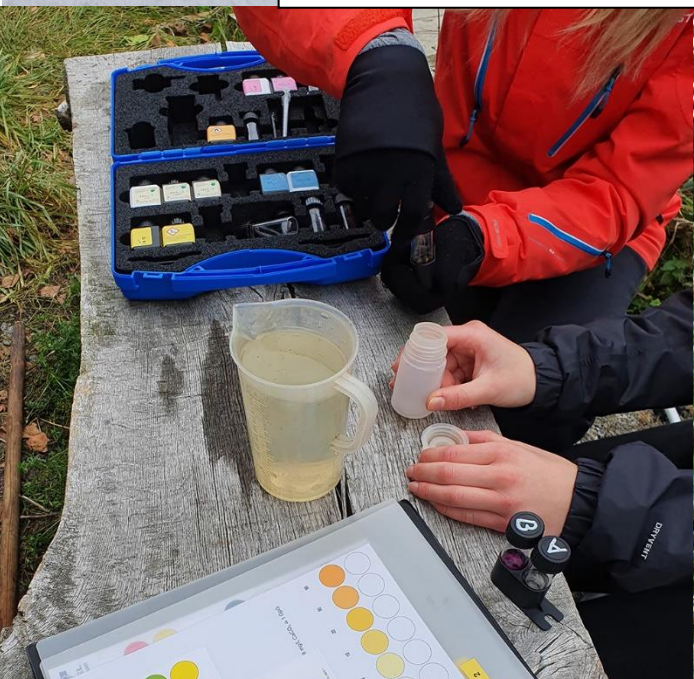

NYNÄSHAMNS NATURSKOLAS VERKSAMHETSBERÄTTELSE

2023

INLEDNING

Nynäshamns Naturskola startade sin verksamhet 1988 och lokalerna ligger ute på Sjöudden vid sjön Muskan i Ösmo. Naturskolan tar emot barn/elever från 5 års ålder upp till 15 år från hela Nynäshamns kommun. Naturskola är inte en plats utan ett arbetssätt som bygger på utomhusbaserat lärande. Skolklasserna har en naturskoledag per läsår. Då bedrivs det ett undersökande arbetssätt kring ett tema. Inför varje naturskoledag förbereds klassen av sin lärare, därpå sker efterarbete på hemskolan. Varje årskurs har ett eget tema t.ex. småkryp och biologisk mångfald, däggdjurens sinnen, forntida teknik, elden och teknik och hållbar framtid. *Genom att på ett tidigt stadium vara ute mycket i naturen grundläggs en känsla för naturen. Det i sin tur ger en grund att vilja värna vår natur och förstå våra miljöproblem.*

Nynäshamns Naturskolas hus på Sjöudden i Ösmo i Nynäshamns kommun.

ANSTÄLLDA

Under året var Robert Lättman-Masch anställd 100 % som naturskoleföreståndare för Naturskolan. Ylva Skilberg har varit anställd 100 % som naturskolelärare. Under 2023 har Naturskolan varit en resurs inom Barn- och utbildningsförvaltningen och legat organiserad under skolchefen.

Robert Lättman-Masch

Praktik, elevpraktik och arbetsträning

Under vårterminen har en person arbetstränat/praktiserat på Naturskolan. Arbetsuppgifterna har haft fokus på att ordna material till lärmiljöldorna som finns på kommunens skolor.

Ylva Skilberg

KLASSER

Klasserna kommer till Naturskolan en gång per läsår. Antalet syns nedan.

Tid	Antal klasser/grupper	Antal elever/barn
Vårtermin 2023	52 st	Ca 1300
Hösttermin 2023	59 st	Ca 1475
Totalt	111 st	Ca 2775

Följande teman gällde för de olika årskurserna under läsåret:

5 år	Småkryp på land
F-klass	Haren
Åk 1	Småkryp och biologisk mångfald
Åk 2	Däggdjurens sinnen
Åk 3	Forntida teknik
Åk 4	Samarbete, matematik och problemlösning
Åk 5	Elden
Åk 6	Teknik och hållbar framtid
Åk 8	De globala målen
Åk 9	Kvävets väg genom en våtmark (Alhagen)
Binomen	Forntida teknik, däggdjurens sinnen
Grundsär 1-6	Däggdjurens sinnen
Grundsär 7-9	Hade sina dagar HT 22 och VT 24
Gymnasiesär	Växter och djur vid Naturskolan

En elev i åk 2 upplever känslan att stoppa in handen i munnen på ett vildsvin under dagen om däggdjurens sinnen.

Åk 6 dag handlar om att uppleva de enkla maskinerna utomhus. Här är det stationen om hävstången där eleverna försöker hitta jämvikten genom att reglera hävarmens längd.

KURSER

Kurser/föreläsningar/workshops som arrangerats av Nynäshamns Naturskola under året.

Vårtermin 2023				Hösttermin 2023			
Kurs	Kurs-längd timmar	Faktisk tid timmar	Antal deltagare	Kurs	Kurs-längd timmar	Faktisk tid	Antal deltagare
Utomhuspedagogik på Sunnerbyskolan åk 4-6 föreläsning + workshop ute	2 tim	6 tim	10	Leka och lära naturvetenskap och teknik ute. Nanjing, Kina	12 tim	24 tim	45
Campus Barnskötarutbildning Småkryp och biologisk mångfald	4 tim	8 tim	20	Leka och lära naturvetenskap och teknik ute. Beijing, Kina	12 tim	24 tim	70
Utomhuspedagogik på Sunnerbyskolan åk F-3 föreläsning + workshop ute	2 tim	6 tim	10	Leka och lära naturvetenskap och teknik ute. Taian, Kina	12 tim	24 tim	35
Utomhuspedagogik på Sunnerbyskolan åk F-6 workshop ute	4 tim	8 tim	20	Grön Flaggrådsutbildning för elever	4 tim	8 tim	24
Fjärilarnas dag för allmänheten	3 tim	5	12				
Totalt VT	2,5 dgr	4,5 dgr	72	Totalt HT	6,5 dgr	13 dgr	174
Totalt	Ca 9 dagar (= ca 17,5 dagar faktisk tid) och 246 deltagare						

Kommentar: 6 timmar är heldag. Heldagskurser ges kl 9-12 och kl 13-16 med lunch däremellan. Med **faktisk tid** menas kurs inklusive förberedelser, planering och resa. I förberedelser ingår korrespondens inför kursen t.ex. offert. I planering ingår att skapa kursupplägget, i vissa fall att skapa en Power Point eller annan presentation, dokumentation eller annat kursmaterial.

Barnomsorgsprogrammet på Campus hade utbildning på Naturskolan 8 mars. Det var den dagen när det var snökaos. Trots det var dagens fokus biologisk mångfald.

Under den snöiga kursdagen undersöktes mångfalden av träd. På vintern går det att artbestämma träden genom att studera knopparna. På bilden syns det hur olika trädens knoppar är. Överst ek, i mitten al och längst ner asp.

UTVECKLING AV TEMAN, LÄROMEDEL OCH KURSER

Leka och lära naturvetenskap och teknik ute

Nynäshamns Naturskola har skrivit boken *Leka och lära naturvetenskap och teknik ute* tillsammans med Naturskolan i Lund. Förskola och förskoleklass är målgrupp. Denna utomhuspedagogiska metodbok trycktes 2014 och reviderades 2020. 2022 släpptes den i Kina.

Övningar i bakfickan

En pocketbok med favoritövningar som inte kräver något material har skrivits av Upplandsstiftelsens Naturskola i samarbete med Falu och Nynäshamns Naturskola. Den släpptes 2013.

Att lära in matematik ute

2005 kom boken "*Att lära in matematik ute*", den första i serien *Att lära in ute*. Boken har även översatts och getts ut i Lettland under titeln "*Matematika Mezā*". Delar av boken finns också på ryska, estniska och finska. Boken har utgått.

2012 reviderades boken av Nynäshamns Naturskola, Upplandsstiftelsens Naturskola och Falu Naturskola. Resultatet blev en ny bok med 100 nya övningar: *Att lära in matematik ute 2*. Naturskolan får böcker som betalning från förlaget vilket innebär att dessa böcker kan ingå som kurslitteratur vid försäljning av Naturskolans kurser.

Leka och lära matematik ute, förskolan

2007 kom boken "*Leka och lära matematik ute*". Nynäshamn Naturskola har skrivit boken tillsammans med Upplandsstiftelsens Naturskola, Falu Naturskola och två utomhuspedagoger från Uppsala resp Öland. Boken har översatts och getts ut på danska, engelska, japanska och koreanska.

Att lära in svenska ute

Nynäshamns Naturskola har tillsammans med utomhuspedagoger från Älvkarleby, Uddevalla, Skärholmen, Södertälje och Lund skrivit boken "*Att lära in svenska ute*". Boken släpptes i oktober 2010 och reviderades 2016.

Att lära in SFI ute

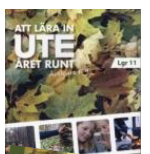
Med utgångspunkt från *Att lära in svenska ute* anpassad för SFI släpptes 2019 *Att lära in SFI ute*.

Att lära in ute året runt

Nynäshamns Naturskolas egen bok "*Att lära in ute året runt*" som släpptes 2008 har använts som obligatoriskt läromedel inom olika kurser på flera lärarhögskolor i Sverige däribland Stockholms universitet och högskolorna i Malmö, Halmstad, Umeå och Kalmar. Boken delades ut till samtliga lärare i Nynäshamns kommun när den släpptes 2008. Nya lärare får den reviderade boken från 2011.

I december 2014 trycktes den på ryska med hjälp av ideella krafter. Under 2017 blev boken på finska klar och släpptes i Finland. Ett av kapitlen har släppts i en bok i Kina 2022.

Outdoor Teaching

Förlaget som gör layout, trycker, lagrar och säljer böckerna heter Outdoor Teaching och ligger i Vimmerby. www.outdoorteaching.com

LEARNING FOR FUTURE

Under våren 2020 beslutade skolornas rektorer att arbeta med de globala målen under rubriken **Learning for future** efter förslag från Naturskolan. Namnet har utgångspunkt i *Fridays for future*, men med detta namn trycker vi på lärandet i skolan och inte på skolstrejk. Tanken är att det ska vara **positiva handavtryck** där eleverna visar **handlingskraft** för att motverka de negativa ekologiska fotavtrycken som är för stora, särskilt i Sverige.

- **Kontaktnätverket** inom Learning for future träffades fyra gånger (3 digitala, 1 fysisk) under året och Naturskolan har varit sammankallande. Syftet är att ta lärdom av och sprida goda pedagogiska idéer. Mycket fokus har varit **Grön Flagg** eftersom det är ett bra och etablerat sätt att sätta upp mål för hållbarhetsarbetet på skolorna. Arbetet med Grön Flagg ska bygga på elevdelaktighet vilket arbetet på Svandammsskolan är ett bra exempel på.

Enligt Nynäshamns kommuns Hållbarhetsprogram för 2023-2030 anges under hållbarhetsmål 8 - *Utbildning* att en av framgångsfaktorerna är att: "Arbeta med Grön Flagg i förskolor och grundskolor".

GRÖN FLAGG

Naturskolan finns som resurs för att informera och stimulera skolor att arbeta med Grön Flagg. Det är Håll Sverige Rent som administrerar och utmärker skolor och förskolor i hela landet. Naturskolan informerar på nätverksträffar och planeringsdagar för de skolor som önskar.

Grön Flagg är ett **mini-miljöledningssystem** där en miljögrupp bildas och bestämmer sig för utvecklingsområden som man vill arbeta för under minst ett halvår. Det finns olika teman; närmiljö, klimat och energi, vattenresurser, livsstil och hälsa, konsumtion, kretslopp och kemikalier. Efter godkänt arbete tilldelas skolan eller förskolan ett diplom och en flagga. Sen gäller det att sätta upp nya mål för att få behålla flaggan.

- I slutet av 2023 var **16 av 16 kommunala förskolor aktiva** och **8 av 8 kommunala grundskolor** aktiva i arbetet med Grön Flagg. **Svandammsskolan fick under året utmärkelsen Sveriges hållbara grundskola 2023** enligt Håll Sverige Rent. Den var andra året i rad. Detta torde vara första gången som samtliga kommunala verksamheter är aktiva samtidigt i sitt strukturerade arbete kring lärande för hållbar utveckling genom Grön Flagg.

PROJEKT OCH KAMPANJ

Lär miljöutveckling

När 2020 gick mot sitt slut avslutades Lär miljöprojektet och arbetet gick fr.o.m. januari 2021 vidare kontinuerligt genom **Lär miljöutveckling** som inte drivs i projektform. Janne Jonsson är anställd som Lär miljöutvecklare i tätt samarbete med Naturskolan som varannan vecka träffas och planerar arbetet utifrån de önskemål som kommer in från skolor och förskolor. Syftet är alltså att skapa lärande utemiljöer som är hälsofrämjande. Materialet som används är till stor del **granbarkborredödad gran** från kommunens marker. Vi tackar kommunens markförvaltare som bistår med grantimmer.

- Under året skalades arbetet ner i samband med att lär miljöutvecklarens tid skars ner från och med höstterminen.
- **Naturskolan** lämnade in en ansökan om LONA-bidrag till Länsstyrelsen i november 2022. Projektets namn var *Tillgänglighetsanpassad natur- och lär miljö*. I samband med regeringsskiftet drogs plötsligt alla pengar till friluftsliv inom LONA tillbaka och ansökan avslogs därför.
- Under 2023 gjordes arbeten på Horisontens dagverksamhets utemiljö i Stora Vika, Gläntans förskola i Sorunda, Viaskolan, Ösmo förskolor och Naturskolans tillgänglighetsanpassade lägerplats i Ösmo.

På Horisonten i Stora Vika byggde Janne en spång för rullstolar. På så sätt gjordes en grönyta tillgänglig för de som deltar i dagligverksamheten.

Förskolornas och skolornas utemiljöer – en bakgrund

2001-2006 genomfördes ett **Förskolegårdsprojekt** och ett kombinerat skolgårds- och förskolegårdsprojekt. Syftet var att utveckla gårdarna inom Nynäshamns kommun så att de kan bidra till att barn och elever får nära naturupplevelser och ökad kunskap om ekologi, kretslopp, växter och djur, men också att fylla behovet av motorisk träning, lek, god hälsa, upptäckarglädje, kreativitet, lugn och ro.

I Barn- och utbildningsnämndens **investeringsbudget** för 2003-2006 fanns skol- och förskolegårdsprojektet med som en post och pengarna blev ett lyft för arbetet med gårdarna.

Det unika folkhälsoprojektet SPRING (Skugga Pedagogik Rörelse i Natur- och Gårdsmiljö) 2008-2011 i samarbete med *Centrum för folkhälsa*. Syftet med SPRING var att utforma utemiljöer vid förskolor och skolor som stimulerar till fysisk aktivitet, skyddar mot skadlig UV-strålning, ökar koncentrationsförmågan hos barnen och att använda utemiljöerna pedagogiskt. Sex förskolor och fyra skolor deltog i projektet.

Kunskaperna från SPRING-projektet lever vidare i det Naturskolan gör som har med skolornas och förskolornas utemiljöer att göra. Nu finns flera av de kriterier som SPRING-projektet byggde på med i [Boverkets allmänna råd](#). 2018-2020 genomfördes **Lär miljöprojektet** - ett skolgårdsprojekt med lärande och rörelse i fokus. Det var också ett **socialt projekt** där en elev i åk 9, som hamnat snett i tillvaron, praktiserade och genom detta sedan kom in på gymnasium. En vuxen har också arbetstränat på Naturskolan och varit mycket involverad i arbetet med skolgårdarna. Naturskolan var projektledare och Janne Jonsson anställdes i projektet för att arbeta med de konkreta uppgifterna. Syftet med projektet var att **skapa hälsofrämjande lär miljöer i enlighet med Boverkets allmänna råd** (Allmänna råd om friytor 2015).

Håll Nynäshamn Rent – v 17 – nationella skräpplockardagarna

Kampanjen är nationell och drivs av Håll Sverige Rent under namnet *Skräpplockardagarna*. I Nynäshamn genomfördes kampanjen som ett samarbete mellan Stadsmiljöavdelningen, VA-avdelningen och Nynäshamns Naturskola.

Detta år blev det **nytt rekord igen** när fler förskolor och skolor var ute och plockade skräp än någonsin tidigare. **Alla kommunala förskolor och skolor var med.** Det innebär ca **4600** barn och elever.

Mer om kampanjen finns på Naturskolans resurshemsida under projekt/kampanj Se även håll Sverige Rent www.hsr.se/skrapplockardagar

Elever och barn samlar olika typer av skräp som sorteras i olika kassar. Soporna samlas sedan in av Stadsmiljöavdelningen.

Fjärilarnas dag i St Vika

Vingar var ett samarbetsprojekt mellan Nynäshamns Naturskyddsförening (projektägare), Nynäshamns kommun och Nynäshamns Naturskola. Projektet fick stöd från Leader Uross (Utveckla Roslagen och Stockholms Skärgård) och pågick fram till september 2014.

I Vingar kombinerades naturvård, miljöpedagogik och friluftsliv. Barn och ungdomar involverades för att tillsammans värna om Fjärilarnas Marker i Stora Vika och förbättra tillgängligheten i området. **Sedan dess anordnas varje år fjärilarnas dag i juni.**

- **Fjärilarnas dag** genomfördes som vanligt. Dagen är indelad i två delar: en vandring runt kalkbrottet med fjärilskunniga ledare och en del där Naturskolan håvar småkryp inklusive fjärilar tillsammans med deltagarna på en bestämd plats vid fjärilsstigen. Platsen hålls öppen av Naturskyddsföreningen genom kontinuerlig röjning av frivilliga.

Hagmarken i Torp, Sorunda

Bakgrund. Syftet med projektet, som startade 1997, var att kombinera utomhuspedagogik med IT. Eleverna i Sunnerbyskolan som jobbade med projektet var 6 till 9 år. I projektet förenades IT, utomhuspedagogik och naturvård genom att studier och arbete gjordes i Torps hage (Axels hage) som är 12,5 ha stort. Den ursprungliga florin och faunan i hagmarken är hotad på grund av igenväxning på grund av att hävden upphörde när jordbruket moderniserades. Ett mål är att få tillbaka den ursprungliga hävdgynnade florin och faunan. Länsstyrelsen har tagit fram en skötselplan. Med hjälp från bland annat Landstingets miljövårdsfond och Nynäshamns kommuns miljövårdsfond samlades 98 000 kr in i början av projektet. Pengarna användes till bland annat röjning och gärdesgårdsbygge.

Detta har hänt under året:

- Nu används hagmarken i olika omfattning som ett uteklassrum av Sunnerbyskolan och Kyrkskolan.
- Samarbetet med Nynäshamns Naturskyddsförening fortsatte med bland annat röjning, fagning och ängsslåtter med lie i en mindre del av hagmarken.

Viltveckan

Naturskolan bidrog till Viltveckan genom att ta fram anpassad **information till skolorna** om vilt, viltvård och vilt som klimatsmart mat. Dessutom genomfördes en **Grön Flaggrådsutbildning** för elever där representant för Svenska Jägareförbundet föreläste och svarade på elevernas frågor om jakt och vilt.

UTVÄRDERING

Den återkommande utvärderingen av Naturskolans verksamhet

Den stora utvärderingen görs **vart femte år**.

Se senaste utvärderingen

http://www.nynashamnsnatskola.se/naturskolanNynas_y.php?naturskolan_id=364&naturskolanKat=OM%20NYN%C3%84SHAMN%20NATURSKOLA

4. Hur tycker du att naturskoledagarna har fungerat innehållsmässigt? (0 poäng)
99% av de svarande (76 av 77) har svarat på den här frågan på rätt sätt.

Bra	76 ✓
Okej	1
Dåligt	0

På frågan hur naturskoledagarna fungerat innehållsmässigt svarade 99 % bra och 1% okej 2022. Svaren är anonyma.

INTERNATIONELLT

Japan

Den 28 augusti kom 18 japanska lärare på besök på Naturskolan och fick se hur vi arbetar med åk 6. De fick även besöka Svandammsskolan eftersom de har fått priset som årets mest hållbara skola av Håll Sverige Rent på grund av deras arbete med Grön Flagg.

Slovenien

Den 17/10 fick Naturskolan besök av två lärare från Slovenien som har utbyte med Svandammsskolan.

Belgien

Den 27/4 fick Naturskolan besök av sex lärarstudenter från Antwerpen i Belgien.

Besök av belgiska studenter i april.

Kina

Tre tvådagars workshops såldes till en kinesisk utbildningsorganisation och genomfördes i augusti i Beijing, Ninjang och Taian. Här kommer en kort beskrivning av resan:

När vi var barn grävde vi gropar. Det gjorde vi av ren nyfikenhet, det var spännande. Vi trodde att om vi grävde tillräckligt djupt så skulle vi komma till Kina. Det var så vi inledde vår första föreläsning på ett utbildningscentrum utanför staden Nanjing väster om Shanghai i Kina. Vi tog fram vår röda barnspade och sa: nu är vi här! Spaden blev på så vis en symbol för den nyfikenhet som barn i allmänhet föds med och som vi på Naturskolan hoppas att vi alltid ska bära med oss.

För ungefär fem år sedan började vi diskutera med en engagerad kinesisk kvinna vid namn Yuyun som dök upp på Naturskoleföreningens årliga naturskolekonferens. Diskussionerna resulterade i en översatt bok och en överenskommelse om utbildning. Sen kom pandemin och nu några år senare fick vi frågan om att sälja ett kurspaket till den kinesiska utbildningsorganisationen som Yuyun representerar. Utan att gå in på detaljer var det inte en självklarhet att ta sig an uppgiften. Vi gjorde det tydligt att resans koldioxidutsläpp skulle belasta köparen och att de också skulle ta alla övriga kostnader för mat och boende. Arrangören tog våra önskemål på största allvar och såg till att alla resor inom landet gjordes med tåg eller elbil.

Vi höll, under knappt två veckor, tre tvådagars-workshops i tre olika städer: Beijing, Nanjing och Taian. Totalt deltog 150 förskolelärare från olika delar av Kina. Vi föreläste först tre timmar och gjorde sedan utomhusaktiviteter i sammanlagt nio timmar vid varje workshop. De flesta aktiviteterna hade sin utgångspunkt ur boken *Leka och lära naturvetenskap och teknik ute* som nyligen översatts till kinesiska och som skrivits av Nynäshamns Naturskola och Naturskolan i Lund. Aktiviteterna hade fokus på biologisk mångfald, relation till naturen, det naturvetenskapliga arbetssättet, enkla maskiner och kreativa uppdrag. Under föreläsningarna passade vi också på att informera om de 17 globala målen som deltagarna tyvärr inte kände till.

Den stora utmaningen inför resan var planeringen av de aktiviteter vi skulle genomföra och kommunicera det med arrangören. Dels skulle det vara aktiviteter som deltagarna inte gjort tidigare och dels skulle arrangören köpa in material till dessa aktiviteter eftersom vi inte kunde ta med oss allt från Sverige. Allt gick enligt planen, med några få undantag, tack vare den seriösa arrangören och deras duktiga medarbetare. För oss var det mycket glädjande att både deltagare och arrangörer var mycket nöjda med vår insats.

Den största utmaningen på plats var temperaturen som låg mellan 32 och 37 grader. Vatten och vätskeersättning var nödvändiga tillskott för att klara uppgiften. Vi höll oss i skuggan så långt det gick,

men en rejäl solhatt behövdes förstås i de fall vi var tvungna att röra oss ut i solen. I framtiden kommer träden få en allt större betydelse för människor som bor i städer, det är vi tämligen övertygade om efter denna resa. Förståelsen för användandet av AC har definitivt ökat hos oss under denna tid. Det går inte att leva och arbeta i en stad när det är 37 grader, luften behövs kylas ner. Men det gäller att använda en hållbar energikälla till dessa, annars hamnar vi i moment 22 där kolkraften förser AC-anläggningarna med energi samtidigt som de spyr ut koldioxid som förstärker växthuseffekten.

Det är hoppfullt att läsa den kinesiska förskolans läroplan. Där står det till exempel som råd till lärarna att de ska stödja barnen att få direkta upplevelser i sin kontakt med naturen genom att uppleva mångfald och det unika hos de levande organismerna. De ska ha möjlighet att uppleva tillväxt, förökning och död genom utomhusaktiviteter. Vi tror att våra workshops var precis i linje med det som står i den kinesiska läroplanen för förskolan.

Vi har förstått att många arbetar mycket inomhus och att många förskolor är inspirerade av Montessori i Kina. Vid reflektionerna gav deltagarna uttryck för att de fått en ny syn på utomhusaktiviteter och känt stor inspiration. Flera påstod också att kände sig helade av att delta i våra workshops. Det är en reflektion vi inte tidigare stött på i Sverige.

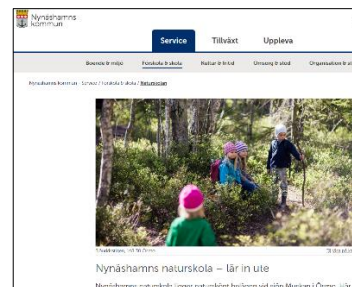
Vi önskar verkligen alla deltagare lycka till i sina respektive verksamheter och vi hoppas att vi har bidragit till att fler barn får komma ut och uppleva allt det fantastiska i naturen och att de får uppleva många spännande och utmanande lärsituationer utomhus.

Fotona är tagna av personalen på Valley creek forest och visar deltagarna vid utbildningarna i Nanjing och Taian.

HEMSIDAN

Naturskolans tillgänglighetsanpassade hemsida finns på <https://nynashamn.se/service/forskola--skola/grundskola/naturskolan>. Det finns även en intern hemsida för kommunanställda.

RESURSHEMSIDAN

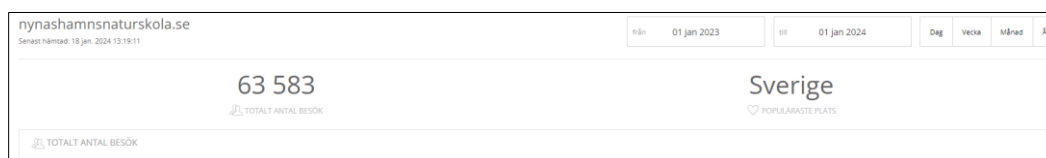
Naturskolans resurshemsida www.nynashamnsnaturskola.se är ett komplement till den kommunala och tillgänglighetsanpassade sidan <https://nynashamn.se/service/forskola--skola/grundskola/naturskolan>.

Här finns alla handledningar till lärarna som de behöver i för- och efterarbetet inför naturskoledagarna. All information om olika projekt och kampanjer finns också här för alla intresserade. Här finns också Naturskolans filmer som ska locka till ökad fysisk aktivitet och friluftsliv.

Det är genom resurshemsidan som intresset från Kina och andra länder har väckts eftersom Nynäshamns Naturskola har information på engelska där.

- **174 besök per dag i snitt på resurshemsidan** noterades under 2023, vilket innebär totalt drygt **63 500 besök under året**. Det är en kraftig minskning av antalet besökare en tidigare. Det beror delvis på den bantning som gjorts av hemsidan.

Filmer som Naturskolan producerat

Här finns sedan tidigare 12 filmer som gjordes i samband med Friluftslivets år 2021 och flera filmer med syfte att öka den fysiska aktiviteten. Här ligger även filmer som lärarna i Nynäshamns kommun ska använda i efterarbetet med eleverna efter naturskoledagen.

- Under året spelades nya filmer in och publicerades på Facebook och resurshemsidan. En film gjordes inför Generation Peps årliga kampanj i januari som kallas **Upp och hoppa Sverige** som syftar till ökad rörelse bland barn och unga. Den andra filmen gjordes inför **Skräpplockardagarna** v 17. Den tredje var en film för efterarbetet i åk 6 som handlar **om enkla maskiner**. Den fjärde filmen var i samband med Generations Peps kampanj inför höstlovet, den så kallade **Pepkilometern** där barn och unga uppmanades att röra sig minst en kilometer per dag. Dessa och många andra kan ses här https://www.nynashamnsnaturskola.se/filmKategori_y_new.php. På grund av GDPR förekommer inga barn eller elever i filmerna.

SOCIALA MEDIER

Nynäshamns Naturskola finns på [Facebook](https://www.facebook.com/nynashamnsnaturskola) och har 857 följare. Så följ oss där. 29 inlägg gjordes under 2023.

Räven och Haren förklarar enkla maskiner

En film spelades in för åk 6 där Räven och Haren förklarar de enkla maskinerna. Det är en viktig film för efterarbetet där tanken är att läraren ska kunna visa filmen och pausa vid behov för reflektion kring de stationer som eleverna upplevt under dagen på Naturskolan.

NYNÄSHAMNS NATURSKOLA I PRESSEN

Artikel i Nynäshamns Posten i september i samband med Naturskolans utbildningsresa i Kina i augusti.

Artikel i NP i september efter besök från Japan av 18 lärare som ville se Naturskolans verksamhet och hur elever jobbar med Grön Flagg på Svandammsskolan.

ÖVRIGT

Kompetensutveckling

- Digital föreläsning 30/1 om djurens anpassningar till svensk natur.
- Webinarium 3/2 med HSR om skräpplockardagarna.
- Naturskolekonferens i Vårdsnäs i Linköping 15-17/3.
- Ylva på studieresa i Turkiet 27/2-3/3 inom EU-projektet Especial friends especial students.
- Digital friluftsfrukost 30/3 med info om naturlek och skolgårdar.
- Föreläsning 17/4 om praktisk inkludering.
- Föreläsning 19/4 på Naturhistoriska museet om vulkaner.
- Digital friluftsfrukost 21/4 om att tillgängliggöra natur för alla.
- Föreläsning 26/4 på Zoom om biologisk mångfald på skolgården.
- Ylva på studieresa i Litauen 29/5-2/6 inom EU-projektet Especial friends especial students.
- Seminarium 25/9 om utomhuspedagogik.
- Läsecirkelträffar via Teams 17/10 och 23/11 för Naturskoleföreningens medlemmar. Syftet är att diskutera aktuell forskning om utomhuspedagogik med andra naturskolor.
- Reflektionsseminarium 18/10 om utomhuspedagogik.
- Grundläggande brandskyddsutbildning 19/10 och 26/10 på brandstationen.
- Information 24/10 via Teams om den grafiska profilen.
- Regionträff 6/11 med Stockholms naturskolor på Gålö i Haninge kommun.
- Utbildning 9/11 och 24/11 i Linköping om utomhuspedagogik.
- Pep forum, halvdag digitalt 15/11.
- Digital konferens 28/11 och 29/11 med skräpet i fokus. Arrangör var Håll Sverige Rent.

Den årliga Naturskolekonferensen anordnades detta år i Vårdsnäs utanför Linköping. En workshop handlade om den hållbara staden.

Besök och studiebesök

- Besök 27/4 av sex lärarstudenter från Antwerpen i Belgien.
- STF avslutade sin vandring runt Muskan 7/5 med ett besök på Naturskolan där vi berättade om verksamheten och demonstrerade delar av det pedagogiska innehållet.
- Hallängens förskola var på besök 7/6 och tittade på Naturskolans djur.
- Besök 12/6 av Montessoriskolan Ugglan i Haninge.
- Barn- och utbildningsnämnden hade sitt ordinarie möte 14/6 på Naturskolan. Vi fick en timme att berätta om verksamheten och göra aktiviteter utomhus. De fick uppleva delar av innehållet i dagarna för F-klass, åk 2, åk 6, åk 8.
- Besök från Japan 28/8. Det var 18 lärare som fick se Naturskolans dag med åk 6. Naturskolan tog dem sedan till Svandammsskolan där de fick höra elever och lärare berätta om sitt Grön Flagg-arbete. De fick också se och höra om deras fritidsverksamhet.
- En klass från Svandammsskolan hade lägerskola på Naturskolan 31/8
- En elev med särskilda behov var på besök 18/9.
- Besök 17/10 av två personer från Slovenien som har utbyte med Svandammsskolan.
- Utbildningsradion (UR) var på besök 8/12 för få veta mer om verksamheten och få tips kring arbete med NO i allmänhet och fysik i synnerhet på förskolan inför en ny serie de ska göra.

Japanska lärare på besök 28/8 på Naturskolan. De fick se åk 6-elever uppleva de enkla maskinerna.

Möten och övriga aktiviteter

- Medarbetarsamtal 12/1
- Möten 13/1, 27/1, 10/2, 24/2, 10/3, 24/3, 21/4, 25/5, 21/6 internt inom Lärmiljöutveckling.
- Möte 17/1 med Fastighet angående byggnationen av tillgänglighetsanpassad toalett och flytt av kontor.
- Träffar med Learning for future-nätverket fysiskt på Naturskolan 18/1 via Teams, 30/3 via Teams med Håll Sverige Rent som inbjuden gäst, digitalt 25/10 och fysiskt på Tallbackaskolan 7/12.
- Möte 19/1 med eventuell APL-elev.
- Möte 24/1, 16/2 och 23/3 och 25/5 med andra Naturskolor om eventuellt bokprojekt under temat vatten. Boken blev i stället ett tema-nummer av Att lära in ute-bladet.
- Möte 27/1 digitalt med naturskolor och förlaget angående bokserien Att lära in ute.
- Möte 31/1 med anledning av skolchefens plötsliga sorti.
- Möte via Teams 3/2 om skräpplockardagarna.
- Möte 1/2, 9/3, 25/4 och 20/6 med handläggare på Arbets- och utvecklingscentrum angående praktik på Naturskolan.
- Möte 15/2 angående tävlingen om Nynässoptunnan som ett inslag i skräpplockardagarna.
- Möte 16/2 med andra naturskolor om hur naturskolorna kan stärkas i sina verksamheter med tanke på senaste tidens nedlagda naturskolor.
- Möte 7/3 med Håll Sverige Rent och representanter inom kommunen angående bland annat medlemskap och skräpmätningar.
- Möte 10/3 med nya skolchefen.
- Lönesamtal 24/3.
- Möte 25/1, 16/2, 2/5, 23/5, 15/6 (rapportskrivning), 21/11, 6/12 (avslutningskonferens) inom EU-projektet Especial friends especial students.
- APT 27/3, 15/5, 12/9, 14/11, 5/12.

- Möte 29/3, 15/9, 6/10, 17/11, 8/12 på Teams med regionens naturskolor angående nästa års naturskolekonferens som hålls i region Stockholm, på Gålö.
- Möte med controller 4/4 och 18/10 om naturskolans ekonomi.
- Naturskolan intervjuades 28/4 via Zoom av student från Linköpings universitet angående utomhusundervisning.
- Möte med regionens naturskolor 28/4, 7/6 angående planering för 2024 års naturskolekonferens i Stockholm.
- Möte 10/5 angående tjänsten som skolchef.
- Arbetsmiljörond 11/5.
- Möte 22/5 och 7/8 med kinesiska organisatören inför utbildningen i augusti.
- Möte 23/5 för utvärdering av Skräpplockardagarna v 17.
- Visumansökan 8/6 på kinesiska ambassaden och hämta visum 15/6.
- Avslutning med rektorer 16/6.
- Möte 24/8 med Fastighet angående nya brandtrappan.
- Rökning 14/9 i Alhagen inför höstens åk 9-klasser.
- Möte 5/10 angående Viltveckan.
- Möte 10/10 med scouterna som hyr Naturskolans lokaler på kvällar och helger.
- Möte 11/10 med Naturskolan i Lund angående Kinaresan.
- Naturskolan var på Utsiktens förskola 27/10 och mötte två barngrupper för att förklara vad vitsen med pollinering är.
- Möte 8/10, s.k. hyresgästmöte med bland andra förvaltaren för Naturskolans fastighet.
- Möte 9/11 med lärmiljöutvecklaren och Servicepartner angående uppdatering av Naturskolans lägerplats där åk 5 har sin dag om elden. Arbetet utfördes 16/11.
- Startmöte 13/11 om takrenoveringen på Naturskolan.
- Möte 21/11 med rektor om eventuellt EU-projekt.
- Träff digitalt 19/12 med naturskolor angående lärande för hållbar utveckling (LHU)

TERRARIEUTSTÄLLNING

Naturskolan har en **permanent terrarieutställning** och hyser ett antal olika djur i syfte att visa hur man pedagogiskt kan använda dessa för att resonera med elever vad olika djur kräver för att överleva och för att synliggöra ekologiska problem. Att sköta och odla djur har också ett stort värde för att utveckla den empatiska förmågan. Djuren har också en avdramatiserande effekt då många barn bär på en rädsla för till exempel ormar, spindlar och kackerlackor.

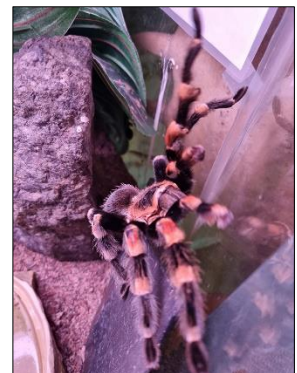
På Naturskolan finns ormar, ödlor, snäckor, dödsallekackerlackor, syrsor, vandrare pinnar, fågelspindel, fiskar och gråsuggor. De klasser, lärare eller förskolepersonal som vill komma på studiebesök får göra det och de som vill påbörja en odling får ta med sig djur från Naturskolan.

Skäggagamen Alfred börjar bli gammal. Han trivs bra med kompisarna Britt-Marie och Ann-Marie.

Skäggagamen Britt-Marie är inte så gammal ännu. Ödlorna är mycket uppskattade bland eleverna.

Fågelspindeln är nervöst lagd och får stanna i buren.

FASTIGHET OCH UTEMILJÖ

Husets **underhåll** sköts av fastighetsförvaltningen och övrig **skötsel och städning görs av Naturskolan**. Under sommarlovet, jullovet och sportlovet måste Naturskolans olika djur ges mat och vatten två gånger i veckan.

Huset hyrs av Ösmo Scoutkår som har verksamhet tre vardagskvällar i veckan och varannan söndag och utöver det vissa helger med olika aktiviteter i huset och i omgivningarna.

Fastigheten 2023

Under vårterminen färdigställdes arbetet med det nya kontoret på övervåningen som möjliggjorde byggandet av den nya tillgänglighetsanpassade toaletten på nedervåningen. **Vi tackar Fastighetsavdelningen** för sitt engagemang i Naturskolans hus.

I november påbörjades renovering av taket. Arbetet försenades dock, bland annat på grund av vädret.

I november påbörjades arbetet med att renovera taket på Naturskolan. Bland annat på grund av vädret försenades arbetet som fortsatte in i det nya året.

Den nya tillgänglighetsanpassade toaletten som förut var ett kontor.

Nynäshamns Naturskola 2024-01-30

Robert Lättman-Masch och Ylva Skilberg

Postadress Nynäshamns kommun Naturskolan 149 81 Nynäshamn	Besöksadress Sjöudden Slutet på Storeksvägen 148 30 Ösmo	Tel och E-post Robert 08 520 73708 robert.lattman-masch@nynashamn.se	Tel och E-post Ylva 08 520 73709 ylva.skilberg@nynashamn.se
Resurshemsida www.nynashamnsnaturskola.se			
Officiell hemsida https://nynashamn.se/service/forskola--skola/grundskola/naturskolan			

